Groen Thurlede

Schiedamse Volkstuindersvereniging Thurlede Jaargang 6, editie 4, winter 2022

Bladeren in de tuin

Dankzij de warmste oktobermaand sinds 1833 (het begin van onze weermetingen) is de natuur heel laat met echt herfsten. Veel bladeren zitten nog hoog in de bomen. Maar als ze eenmaal gaan vallen, moet je als tuinder wel in actie komen. Bladeren kunnen namelijk op sommige plekken van de tuin schadelijk zijn, maar zijn op andere plaatsen juist heel nuttig!

Wanneer je bladeren laat verteren in je border of composthoop, kan je ze het best eerst bij elkaar vegen, op een stukje gras bijvoorbeeld, en dat versnipperen met de grasmaaier. De bladeren waaien dan minder snel weg en verteren sneller. Dat laatste geldt zeker voor de composthoop, omdat het daar warm is. Meng dit dood materiaal binnen de hoop bij voorkeur met vers, zacht groen afval zoals gemaaid gras. Versnipper zeker de bladeren van de 'populieren' die overal rondom ons complex staan, want het populierenblad is met die van de 'eik' en 'beuk' erg taai. Dit in tegenstelling tot die van bijvoorbeeld fruitbomen, wilg en berk.
Behalve in een composthoop kan je ook makkelijk kleinschalig composteren. Stop afgevallen (liefst natte) bladeren in een grote vuilniszak, meng er het liefst wat kalk doorheen, druk alles aan en bind de zak goed dicht, prik enkele gaten in de zak en laat alles in de zak broeien tot het voorjaar.
Hark de bladeren van paden en gazon zoveel mogelijk de

border in (mulchen). Hier composteren ze immers prima en zorgen de bladeren voor een humusrijke grond; zeker als je nog last hebt van onze (oorspronkelijk) erg vette kleigrond. Bovendien gaan de bladeren de groei van onkruid tegen. Het omzetten in humus gebeurt door de vele insecten die in en van de bladeren kunnen leven. Na ongeveer 3 jaar mulchen is de harde grond veel beter geschikt om vele varieteiten van met name vaste planten te laten groeien. Een laag bladeren over afgeknipte siergewassen beschermt ze ook goed tegen kou en vorst.

Houd het gras grotendeels vrij van bladeren, want als het een heel dicht pak wordt, hinderen ze de toegang tot daglicht. Gras groeit ook in de winter gewoon door (wel langzaam) en heeft dus altijd licht nodig. Je kan het gras ook inclusief de losse bladeren maaien: zet de maaier dan op de hoogste stand. In tegenstelling tot de borders moet de moestuin wel vrijgehouden worden van dode bladeren. De teelgrond kan wel voorzien worden van eigengemaakte compost, maar deze moet bij voorkeur zijn voortgekomen uit verse, zachte groenknipsels of mengsel hiervan met dode bladeren.
Bladeren in de vijver zakken na enige tijd naar de bodem en gaan daar rotten. Bij dit proces wordt het water te arm aan zuurstof voor alle soorten van leven. Maak de vijver dus in de loop van de winter regelmatig schoon en houd er rekening mee, dat niet alle bomen tegelijk hun bladeren verliezen.
Kleine zoogdieren vinden in bladeren een goede, warmere overwinteringsplaats. Naast een bladerdek in de borders kunnen ook hier een daar grotere hopen gemaakt worden als extra aantrekkelijk 'huis'. Last but not least: houd alle ledematen het komende seizoen heel! Dus vermijd onnodige uitglijders over een slijmerig pad. Dit kan je voorkomen door regelmatig rottende bladeren van de paden en het terras te vegen.

Jean van de Polder

Klaverjas/jokeravond

Op 23 december is er in het verenigingsgebouw een klaverjas/jokeravond. Aanvang om 20.00 uur en meedoen kan voor 3.50 euro.

Avontuur in de natuur

Groen Doet Goed Schiedam verleent medewerking aan de tweedaagse training "Op avontuur in de natuur met kinderen". De training wordt georganiseerd in het Zuiderpark Rotterdam op vrijdag 13 en zaterdag 14 januari 2023 in Rotterdam Zuid. Meer informatie op www.natuurwijs.nl

Welkom

Tuin 16 Familie Noga
Tuin 41 Familie Baumhor
Tuin 45 Familie Kramer
Tuin 124 Familie Fkiri
Tuin 239 Familie Ozad

Groen Thurlede

Van de redactie

Dit stukje kent als motto: "Mensen laten we a.u.b. niet moeilijk doen."

Het is even op je beurt wachten. Maar, eenmaal opgenomen in het medisch circuit, niets dan lof. Je wordt omgeven door vriendelijke mensen en ongelofelijke hightech staat tot je beschikking. Wat je om je heen ziet op de ziekenzalen stemt tot nadenken. Wat hangt het hele bestaan van ons toch aan een zijden draadje. Je DNA kent foutjes, je draagt een beroepsziekte mee, je stapt voor een auto en ga zo maar door. Pech, geluk meer is het niet. Gezondheid is alles. Daarom zeg ik – als het lichaam een beetje wil functioneren – niet moeilijk doen, genieten.
Neem als voorbeeld de hockeysport. In die sport wordt niet stilgestaan bij de gedachte dat er in de tegenstander leven zit. Men zwaait vrolijk levensgevaarlijk met een lang stuk hout, breekt bij tijd en wijle een duim van een opponent. Springt de bal ongelukkig omhoog dan liggen er een paar tanden in het gras. De ijszak beperkt de omvang van de blauwe plekken en de gezwellen op de gewrichten. Ik keepte in veteranen L, 50 + dus. Komt de spits naar mij toe. "Jan, jongen, als je nou toch in het doel staat - met die peperdure bescherming om je heen – kan je dan niet af en toe een bal tegen houden." Ik heb hem ernstig aangekeken. "Jongeman, we gaan toch niet moeilijk doen." Natuurlijk kan ik als een kikker op en neer springen in het doel. Natuurlijk kan ik levensgevaarlijk uitlopen. Natuurlijk kan ik zweefduiken ter hoogte van de lat ten beste geven. Maar als ik de bal gewoon het doel in laat tippelen, kan ik dat levensgevaarlijke ding gewoon oprapen. Waarom zou ik moeilijk doen. Bovendien is er sprake van teamsport. Als de keeper er vijf laat lopen, moet de spits er zes maken. Simpel zat.

Dus doe nooit meer zo moeilijk. Zo liggen simpelweg de zaken. Laten we dat met elkaar op Thurlede afspreken. NIET MOEILIJK DOEN: gewoon GENIETEN waar kan.

Deadline lentenummer

Tekst (maximaal 750 woorden) en foto's met een hoge resolutie mag je mailen naar jvdwa10@planet.nl. De redactie beslist of je bijdrage geplaatst wordt. De deadline voor het lentenummer is 15 februari 2023.

4	Brandnetel
5	Gedicht
6	Column
7	Vogels op Thurlede
8/9	Thurleven
12	Interview
14/15	Bestuurszaken

COLOFON

Redactie
Karin Bannink, Ellen Boonstra-de Jong, Ben van den Broek, Theo Reyman, Jan van der Waal, Wies van der Waal-van Noort

Drukker
Editoo B.V. Arnhem

Omslag
Patrick van Huët

Redactieadres
jvdwa10@planet.nl. Groen Thurlede is een uitgave van de Schiedamse Volkstuindersvereniging Thurlede. www.volkstuinenthurlede.nl

FSC www.fsc.org MIX Papier van verantwoorde herkomst FSC® C017135

Urtica dioica, de brandnetel

Karin Cox

Het is me het afgelopen jaar weer een paar keer overkomen. Ben ik uitgebloeide bloemen aan het afknippen staat daar ineens een plant die overal bovenuit torent. En ik weet zeker dat hij er vorige week nog niet stond. Of ik wied onkruid en grijp ik ineens in de brandnetels. Natuurlijk trek ik ze gelijk uit (waar zijn mijn handschoenen, ach dat kan best even zonder…) om tot de ontdekking te komen dat er even verderop nog veel meer staan. Eerst maar wat aan die brandende jeuk doen voor ik verder ga. De Latijnse naam Urtica dioica is afgeleid van het Latijnse 'uro' wat 'ik brand' betekent. Het is meteen duidelijk waarom.

Er bestaan ruim 30 soorten brandnetels waarvan er vier in onze contreien voorkomen. Hier groeien vooral de grote- en kleine brandnetel. Beide zijn vaste planten die zich snel verspreiden door zich uit te zaaien. De grote brandnetel (tot 2 meter hoog) vormt ook nieuwe planten langs de vlak onder de grond groeiende wortelstok. De kleine (50 cm) vormt geen wortelstok maar een penwortel. Eenmaal geworteld komt de brandnetel jaar na jaar terug. De brandnetel is een taaie plant die snel groeit, zich makkelijk voortplant en in de meest extreme omstandigheden gedijt. Hitte, droogte, natte periodes, de brandnetel overleeft het allemaal. Het enige wat de brandnetel echt nodig heeft is een grote hoeveelheid mest in de vorm van stikstof. Die stikstof kan in de grond zitten of door de lucht komen. Veel brandnetels zijn een duidelijke indicatie van overbemesting waarbij de brandnetel alle andere planten wegdrukt. In de tuin is het niet moeilijk om de brandnetel te bestrijden. Jonge planten zijn goed weg te schoffelen, maar een volwassen plant verwijder je het beste door de plant uit te trekken, bij voorkeur voor de bloei. Het is belangrijk de plant met wortel en al te verwijderen, anders loopt de plant weer uit. En vergeet de handschoenen niet!

Netelblaren en jeuk

Brandnetels hebben aan de stengels en aan de bovenzijde en randen van het blad heel veel kleine holle brandharen. Op het moment dat iets de haren aanraakt breekt het hele dunne silicapuntje af waarna de resterende haartjes zich als naaldjes in de huid boren en een cocktail aan irriterende stoffen loslaten. Het resultaat is een groot aantal netelblaren die een prikkende jeuk geven. Meestal gaat de jeuk met een uurtje vanzelf weer weg maar sommige mensen hebben er veel langer last van. Ondanks veel onderzoek naar het mechanisme dat de jeuk veroorzaakt weten we nog steeds niet welke van de stoffen precies verantwoordelijk zijn voor de huidirritatie. En daarmee weten we ook niet goed wat wel en niet werkt tegen de jeuk. Er zijn tal van huis, tuin en keukenmiddelen tegen brandneteljeuk die van generatie op generatie worden doorgegeven. De meest bekende zijn weegbree en zuring. Beide planten groeien vaak in de omgeving van brandnetels. Pluk een plantje, kneus blad en stengel en wrijf over de jeu-

kende plekken. Gewone keukenazijn of een mentholzalf geven verlichting. Al deze middelen hebben een verkoelend effect dat verlichting geeft bij jeuk. Voor wie langer last houdt werkt een middel met een antihistamine, zoals Azaron, beter.

De nuttige kant van brandnetels

Brandnetels bevatten veel vitamine C en ijzer. Jonge planten kunnen worden verwerkt als spinazie of in een soep. Maar eerlijk is eerlijk, ik vind de smaak vooral grassig en niet echt de moeite waard. Vroeger werd brandnetelblad gebruikt om o.a. boter, vis en vlees in te verpakken. Stoffen in de grote brandnetel gingen bacteriegroei tegen en hielden zo de producten langer vers. Brandnetelkaas is nog steeds een delicatesse en brandnetelbier blijkt heerlijk! Afgezien van het culinaire gebruik werden brandnetelvezels tot in de 19de eeuw gebruikt om een heel sterk en duurzaam textiel van te maken, het zogenaamde neteldoek. In Nederland gebeurde dat vooral in Friesland.

Ook in de natuur hebben de brandnetels hun nut. Zo functioneren ze als waardplant voor wel 50 soorten vlinders, Sommige rupsen leven zelfs exclusief van brandnetels. Niet alleen het blad wordt gegeten. Vinken zijn dol op het zaad en lieveheersbeestjes komen af op de luizen die leven van brandnetelsap.

In de tuin trekken brandnetels de luizen aan en houden ze daarmee weg van andere planten. Het kan daarom een goed idee zijn om rond de moestuin wat brandnetels te laten staan om zo de luizen weg te houden van de oogst. En de larven van lieveheersbeestjes eten de luizen op de brandnetels maar ook andere plaag insecten als spinmijt, witte vlieg en nog veel meer. Trouwens, als je veel lieveheersbeestjes hebt, eten die ook op andere planten de luizen.
Brandnetels vormen ook een geweldige meststof. Naast stikstof, de N in meststoffen, bevatten ze ook calcium en magnesium. Laat de geschoffelde jonge brandnetels gewoon tussen de planten of in de heg liggen als een voedselrijke mulch. Of gooi ze, zonder de wortels, op de composthoop. Het hoge stikstofgehalte versnelt het composteringsproces.
Brandnetelmest is een uitstekende vervanger van koemest voor het bemesten van groene planten en het gazon. Brandnetelgier is ook een milieuvriendelijk bestrijdingsmiddel tegen luis.

Een wijze uil

Jan van der Waal

Vanaf zijn vertrouwde hoge tak
Bekijkt de uil op zijn gemak
De in en uit hectiek
Van het winkelend publiek
Die wriemelende pierenbak

Het is niet te geloven
Wat hij hoort hier boven
Wereldheerschappij, complotten
Inflatie, geen vlees meer op de botten
En Poetin blijft de kool maar stoven.

Hij ontvlucht dit enge heden.
Stijgt op, gaat naar Thurlede
Daar geen Oekraïne
Of de prijzen van benzine
Rust, enkel pais en vrede

Zuinig tuinhuis

Stikstof, de piekboeren, isolatie; je kunt de krant niet openslaan of het gaat over het milieu. Dat brengt mij – tikkende in ons tuinhuisje – op de vraag hoe milieuvriendelijk is dit onderdak eigenlijk? Het is een klein sprongetje van onderdak naar dak en daar (jawel) liggen al jaren twee zonnepanelen. Het zijn er niet veel, maar net genoeg om een beetje stroom op te wekken. Voor een paar lampjes (type caravan) en een klein koelkastje.

Natuurlijk kun je er méér op het dak laten bevestigen om stroom op te wekken voor een televisie, een koffiezetapparaat en dergelijke, maar voor ons is het niet nodig. De koffie zetten we net als bij moeder thuis; een trechtertje, een thermoskan, wat schepjes koffie in de filter en het water opschenken.

Dat water moet natuurlijk wel gekookt worden en daarmee komen we op een ander punt. Achter de schuur staan twee gasflessen in een houten box. We gebruiken weinig gas, alleen maar om koffie of thee te zetten of de afwas te en soms het kacheltje te stoken. Ik geloof dat we ééns in de twee jaar een gasfles moeten vervangen. Een inductiekookplaat zit er voorlopig niet in…

Over verwarming en isolatie gesproken. Het simpele gastkacheltje doet het prima. Je moet opletten dat het niet te warm wordt en af en toe ventileren. We hebben geen dubbelglas. Misschien is dat bij de nieuwste tuinhuisjes wel aanwezig. In ons houten bouwsel is isolatie ver te zoeken. O ja, buiten; in de put voor de watermeter en om de leiding voor de buitenkraan. Overigens voel ik me weleens geïsoleerd, zoals nu. Ik tik hier deze column, terwijl het buiten pijpenstelen regent en de wind uitloopt tot stormachtig. Maar dat is een andere betekenis van het woord.

Thijs

Fazant

Vogels op Thurlede
Tekst en foto
Ben van den Broek

Vanmorgen zag ik voor het eerst bij mijn volkstuin een Fazant. Een mannetje, vergevorderd in de rui. Het is geen toeval dat de vogel, die erg schuw was, zich nu laat zien omdat de meeste vaste bewoners het volkstuincomplex verlaten hebben waardoor het erg stil is geworden. Op zich vind ik dat natuurlijk prima. Ik ben sowieso iemand die graag in rust zonder bijgeluiden geniet op mijn volkstuin.

Fazanten zijn prachtig gekleurde vogels, althans de mannetjes. De vrouwtjes zijn heel goed gecamoufleerd. De Fazant komt van nature voor in Europa, maar niet in de West-Europese landen. Het gebied tussen Georgië, Armenië, Azerbeidzjan en van Vietnam tot in Noord-Korea vormt het oorspronkelijke leefgebied van de Fazant. De Romeinen waardeerden de Fazant om zijn vlees en zorgden ervoor dat de soort zich over grote delen van Europa verspreidde. De groei van het Europese fazantenbestand vond later plaats. Vooral ten behoeve van de plezierjacht werden vanaf de 18eeeuw grote aantallen Fazanten gefokt en losgelaten. In Nederland verboden, maar gebeurt illegaal nog wel. De Fazant komt van nature voor in laaglandbossen, waar hij is gespecialiseerd in het vangen van insecten, hagedissen en soms muizen, zaden en vruchten op de bosbodem. De in Nederland voorkomende Fazant is een mix van verschillende ondersoorten en varianten die in het Aziatische broedgebied voorkomen.

Bron Vogelbescherming.nl

Ontwerp je droomtuin

Tekst en foto's I Ada de Vette

Niet iedereen is met groene vingers geboren. Voor sommige mensen is hun tuin een vreemde ruimte, waarin ze zich niet thuis voelen. En dat terwijl een tuin met een ontwerp dat bij je past als een warme mantel om je heen zou moeten vallen. Er zijn vier basisvoorwaarden voor een goed tuinontwerp waarmee een gewoon lapje grond een droomtuin wordt.

Op **zondag 30 oktober** was de worskhop 'ontwerp je droomtuin'. Ada de Vette nam de deelnemers mee in die vier basisvoorwaarden voor een goed tuinontwerp. Daarna gingen ze zelf aan de slag om voor hun eigen tuin een droomontwerp te maken. Voor wie er niet bij was een korte samenvatting als inspiratie om zelf aan de slag te gaan.

Voorwaarde 1. Verhouding

Zorg in het tuinontwerp voor een evenwichtige verhouding tussen verharding en groen. In een grotere tuin is die verhouding 1 : 2 (dus eenderde deel verharding, tweederde deel groen). Onder groen wordt overigens niet alleen beplanting verstaan, maar ook elementen als gazon en vijver.
In kleine tuinen gaat deze wet niet op. Je hebt nu eenmaal minimale afmetingen voor zaken als terrassen en paden. Heb je een kleinere tuin, dan moet je de oplossing zoeken in groene afscheidingen, begroeide pergola's en kleine bomen.

Voorwaarde 2. Volume

De tweede basisvoorwaarde is dat de helft van het groen hoger is dan 90 cm. Daarbij is het niet de bedoeling dat die hogere beplanting alleen aan de randen van de tuin groeit. Juist door de hogere beplanting zo te plaatsen dat je erdoorheen moet kijken en je de tuin niet in één keer kan overzien, creëer je spanning, dieptewerking en intimiteit.

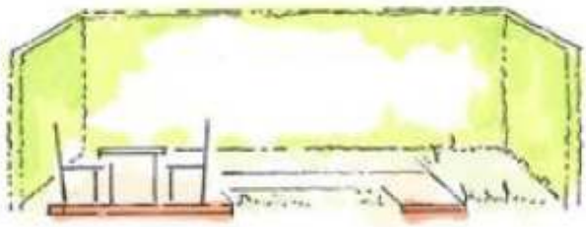

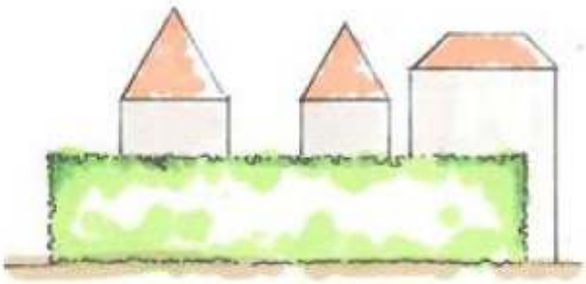

Voorwaarde 4. Energiebalans

Bij de energiebalans gaat het erom hoeveel tijd je kunt en wilt besteden aan het onderhoud van de tuin. Veel mensen kiezen er uit onderhoudsoverwegingen voor om de hele tuin te laten bestraten. Dat doet natuurlijk geen recht aan de eerste drie basisvoorwaarden voor tuingeluk. Er zijn ook andere mogelijkheden om het onderhoud te beperken.

Een paar voorbeelden:
- Kies voor bodembedekkende vaste planten. Beplanting die snel dicht groeit, laat geen onkruid meer door.
- Kies niet voor de snelst groeiende soorten. Er zit een groot verschil in het onderhoud van een ligusterhaag en een taxuxhaag. De eerste snoei je drie keer per jaar. De tweede kan met één snoeibeurt toe.
- Kies niet voor een gazon. Een gazon moet in het groeiseizoen namelijk wekelijks gemaaid worden.
- Kies voor planten die op eigen benen staan. Een pioenroos is bijvoorbeeld heel mooi, maar zonder steun liggen de bloemen na het eerste regenbuitje op de grond.
- Laat de bestrating vakkundig leggen. Bestrating met kleine voegen geeft onkruid minder kans.

Zo zijn er meer voorbeelden te bedenken waarmee het onderhoud van een tuin beperkt kan worden. Die bovendien beter zijn voor het tuingeluk dan de boel volleggen met betonnen tegels.

Voorwaarde 3. Privacy

Hoeveel privacy een tuin heeft is ook afhankelijk van de ligging ten opzichte van omringende gebouwen. Maar ook al ligt de tuin achter een rijtjeshuis met een flatgebouw aan de achterkant; met een aantal maatregelen kan je er toch voor zorgen dat je vrij van inkijk en geluidoverlast zit.
Voor inkijk van bovenaf kunnen pergola's of dakbomen worden gebruikt. De inkijk van achterburen kan worden tegengegaan door leibomen te plaatsen aan de achterkant van de tuin.
Ook de plek waar het terras komt kan voor meer of minder privacy zorgen. Kijk eens over de schutting bij de buren. Misschien is het prettiger om je terras niet pal naast dat van de buren neer te leggen, maar daar een buffer van groen tussen te laten. Op die manier kunnen beide partijen ongestoord hun gesprekken voeren.

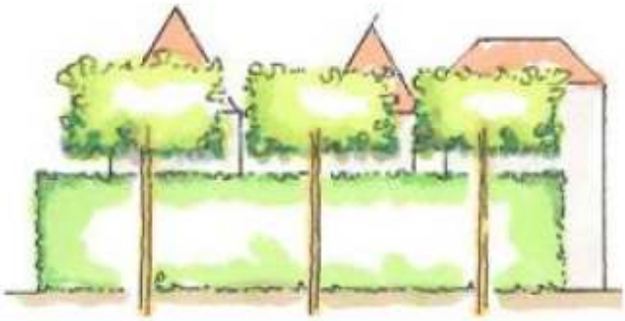

Dit organiseert de commissie tuin-activiteiten de komende maanden.

Zondag 15 januari
Vervolg keramiek workshop uit december (vol). Dit keer om het gemaakte werk te gaan glazuren. Hier kun je dus alleen aan meedoen als je ook aan de workshop in december hebt meegedaan (11 december). Voor deze workshops geldt een eigen bijdrage.

Zondag 18 februari
workshop gereedschapsonderhoud en kleine reparaties. In deze workshop leert Louis Decae van tuingereedschappenwinkel De Tuinheeren je de kneepjes van goed onderhoud. En dat is vaak makkelijker dan je misschien nu denkt. Louis neemt handige onderhoudsmaterialen mee die je ter plekke kunt kopen.
We gaan zelf ook aan de slag, dus breng je eigen – botte – gereedschap mee.

Maandag 10 april
Vroege vogelwandeling met aansluitend paasontbijt in de kantine. Ga op paasmaandag mee vogels kijken met Ben van de Broek. Wie weet wat je allemaal voor vogels hoort en ziet. Na de wandeling schuif je aan bij een heerlijk paasontbijt.

Stadsreus

Ben van den Broek

Op een mooie ochtend in augustus zag ik, zittend op mijn terras van mijn volkstuin, een groot wespachtig insect. Normaal word ik al panisch van een opdringerige wesp. Deze was een paar maten groter. Zou het een hoornaar zijn? Gelukkig kon ik op afstand met mijn telelens een paar foto's maken. Met behulp van het onvolprezen Obsidentify kon ik het insect op naam brengen. Stadsreus. Wat een intrigerende naam! Dan wil je er gelijk meer van weten! Gelukkig brengt Google uitkomst.

Het is de grootste zweefvlieg van ons land, ooit een zeldzame verschijning. Nu zijn ze gewoon geworden. In deze tijd van het jaar maak je zelfs een grote kans op een stadsreus in je tuin. De stadsreus (Volucella zonaria) is met zijn lichaamslengte van zo'n twee centimeter de grootste zweefvlieg van Nederland. Door zijn roodachtig geel met zwarte kleurenpatroon lijkt hij behoorlijk veel op een hoornaar, een soort wesp. Aan de korte voelsprieten op de kop is echter al snel te zien dat het geen wesp is, maar een vlieg. Bovendien hebben wespen vier vleugels en vliegen maar twee. Dat de stadsreus zoveel op een wesp lijkt, is niet voor niets.

Deze zweefvlieg legt haar eieren in een wespennest. In feite is ze een schaap in wolfskleren. Wanneer ze een wespennest heeft gevonden, blijft ze enkele minuten op afstand ervan zitten. Ze poetst haar vleugels en achterlijf met haar poten, mogelijk om geuren kwijt te raken die de wespen zouden alarmeren. Dan betreedt zij lopend het nest en gaat rustig haar eitjes leggen. Ze kan ongestoord haar gang gaan: zelfs als ze in contact komt met de wespen wordt zij niet aangevallen. Hoe dit kan, is niet precies bekend. Misschien verspreidt zij een geur die de agressie van de wespen onderdrukt. Enkele dagen nadat het vrouwtje het wespennest weer verlaten heeft, komende eitjes uit. De larven leven onder in het nest, waar ze zich voeden met afval en dode wespenlarven. De wespen laten ook hen met rust.

In de herfst verlaten alle wespen het nest: de werksters en de koningin gaan dood, mannetjes en jonge koninginnen vliegen uit om te paren, waarna ook de mannetjes sterven en de jonge koninginnen een overwinteringsplaats zoeken. De stadsreuslarven blijven achter om in het lege nest te overwinteren. In de volgende zomer verpoppen ze, waarna een nieuwe generatie stadsreuzen verschijnt. Nu dus. De volwassen vlieg is geregeld te vinden op de bloemen van berenklauw, koninginnenkruid en vlinderstruik, waar hij nectar en stuifmeel eet. Vooral in het zuiden en westen van Nederland. Bovendien loopt hun aantal op in zonnige, warme zomers met langdurige perioden van (zuid)oostenwind op. Dan vullen migranten uit zuidelijker streken de Nederlandse populatie aan. Wie weet zie je een dus een stadsreus in je tuin.

Stadsreus

Honing te koop

In de tuinwinkel is zomerhoning te koop. De honing komt van de bijen in het Beatrixpark. Lekker en gezond voor de winter.

Recept voor brandnetelgier

Snij een flinke hoeveelheid brandnetels en doe ze in een bij voorkeur afsluitbare emmer. Het hele proces kan een beetje stinken. Je kan grote oudere planten gebruiken maar jonge groei werkt ook goed. Leg er een gewicht op zodat ze niet gaan drijven. Een stuk tegel werkt prima. Vul de emmer met water en laat een paar weken staan. Gebruik het aftreksel verdund met water (1 deel gier – 10 delen water) als mest voor groene groenten als kool en sla en voor het gazon. Gebruik de gier in een sterkere verdunning (een scheut op een volle plantenspuit water) als bestrijdingsmiddel tegen luis.

Lees meer over de brandnetel op pagina 4.

Afstervende sparren

Annelie Couvée-Kooyker
Commissie Natuurontwikkeling en groenonderhoud

Toen de loofbomen dit voorjaar met fris groen blad uitliepen, deden sparren het omgekeerde. Ze werden van binnenuit bruin en lieten hun naalden vallen. Niet alleen op Thurlede maar overal in de omgeving. Ook de prachtig oude sparren op Trompenburg lieten massaal naalden vallen. Het is de Groene sparrenluis (Elatobium abietinum) die deze aantasting veroorzaakt. Deze is groen, 2 tot 3 mm groot en heeft rode ogen. In het (vroege) voorjaar komen grote kolonies luizen met rode ogen op de naalden en onttrekken sap aan de naalden, waardoor die geel of bruin verkleuren en later verdrogen en afvallen. In het najaar ontstaan mannelijke individuen die voor bevruchting zorgen. Na de paring legt het vrouwtje eitjes die in het voorjaar uitkomen. Maar gedurende zachte winters kunnen de ongevleugelde vrouwelijke exemplaren zich blijven voeden aan de coniferen en zich ook ongeslachtelijk vermeerderen. Omdat de groene sparrenluis lichtschuw is, ontwikkelt de aantasting zich van binnen naar buiten en van onder naar boven. Op Pinus abies blijven de luizen lange tijd zitten. In sommige gevallen kunnen de coniferen in korte tijd afsterven. Groene sparrenluizen hebben een voorkeur voor sparren die verzwakt zijn geraakt door een voedselarme en droge bodem. Ook standplaatsen die te veel tegen de wind beschut zijn, bevorderen de aantasting. Door deze plaag zijn de vitaliteit en sierwaarde van vele bomen op Thurlede geheel verloren gegaan. De tuinders zijn inmiddels gevraagd akkoord te gaan met de kap van deze bomen.

Bronnen: wiki.groenkennisnet.nl; compo.nl

Kleur en fleur in het voorjaar

Frank van der Vooren

Wat zijn Stinsenplanten?
Stinsenplanten (ook wel als stinzenplanten gespeld) vormen een bijzondere groep verwilderende sierplanten, die eeuwen geleden zijn geplant op oude buitenplaatsen en 'stinzsen' (landhuizen) in Friesland. Daar zijn ze verwilderd en door de jaren heen ingeburgerd. Het zijn vooral in het voorjaar bloeiende bol-, knol- en wortelstokgewassen, zoals sneeuwklokje, sneeuwroem, holwortel, wilde narcis, kievitsbloem, bos- en sterhyacint.

Stinsenplanten zijn in de regel voorjaarsbloeiers met opvallende bloemen. Deze planten zijn lang geleden van buiten Nederland aangevoerd en aangeplant om te verwilderen en hebben weten stand te houden. Sommige soorten, zoals de vingerhelmbloem, komen van nature wel in Nederland voor. De stinsenplanten die van nature niet in Nederland voorkomen vinden hun oorsprong niet ver buiten onze grenzen. Voorbeelden hiervan zijn de holwortel en de winterakoniet. Deze soorten verwilderen gemakkelijk in Nederland. Sommige stinsenplanten, zoals het sneeuwklokje (Galanthus spec.) en het lenteklokje (Leucojum vernum L.), worden al vanaf de late middeleeuwen gekweekt.

Waarom aangeplant op de volkstuin?
Bij de werkbeurt van november zijn veel bollen en zaden verspreid over de hele volkstuinvereniging geplant. Hiermee willen we de gemeentelijke plantsoenen meer biodivers maken en ook zorgen voor meer kleur in het voorjaar. De hoop is dat we een mooie leefomgeving voor de bollen en knollen kunnen handhaven zodat ze zich verspreiden over het tuincomplex.

NK tegelwippen

Schiedam is van de middelgrote gemeentes vijfde geworden bij het NK tegelwippen en moest aardsrivaal Vlaardingen voor zich dulden. Ieder jaar wordt dit kampioenschap gehouden met het doel stenen te vervangen door groen.

Schiedams kunstenaar Patrick van Huët boekt succes met omslag verenigingsblad Groen Thurlede

Interview en foto's I Theo Reyman

"Ik vind het leuk om de omslag van het verenigingsblad Groen Thurlede te maken. Het is maar een kleine moeite. Er zijn verschillende mensen in de vereniging die veel meer doen dan ik en meer waardering verdienen. Ik ben hooguit een uur of acht met zo'n tekening bezig. Ik moet zeggen dat die illustraties niet echt mijn werk representeren, maar ik krijg wel leuke reacties." Groen Thurlede spreekt met de Schiedamse kunstenaar Patrick van Huët (51).

Je bent ook volkstuinder. Hoe is dat zo gekomen?

"Wij wonen op een bovenverdieping, een maisonnette en we missen een buitenruimte. We zijn we in 2012 gaan kijken en vonden deze plek. Het huisje was een beetje pistache kleurig groen met roze; niet helemaal onze smaak . .. Eerst heb ik het huisje opgeknapt. Begin 2013 was dat klaar en hebben we de tuin opgeknapt in Japanse stijl. Dat vind ik leuk.
Ik was toen al geinteresseerd in de Japanse stijl en cultuur. Het is ontstaan door de diverse sporten die ik heb gedaan, zoals karate en kendo, een soort zwaardvechten, niet met echte zwaarden maar met een soort van bamboestokken. Ik heb me er steeds meer in verdiept, ook in Japanse tuinen. Zo doende heb ik een Japanse tuin aangelegd en door de jaren heen verbeterd. Het is nu ongeveer zoals die moet zijn."

Je bent ook in Japan geweest

"Ik ben een keer op vakantie in Japan geweest, een rondreis gemaakt en ook tuinen bezocht Mijn interesse werd daar alleen maar versterkt. Ik vind het een hele aparte en interessante cultuur. De Japanse esthetiek verschilt van de Westerse in die zin dat bij ons de symmetrie centraal staat. In Japan gebruiken ze meer de gelijkzijdige driehoek. Die is heel belangrijk als basis en daarmee proberen ze een gevoelsmatige harmonie te bewerkstelligen. Bij ons is het eerder een rationele benadering, meer wiskundig; alles rechttoe rechtaan."

Hoe vind je dat terug in jouw tuin?

"Ik gebruik geen rechte lijnen maar bijvoorbeeld een pad dat kronkelt, zodat je niet het hele pad kan overzien. Het is een ding in de Japanse cultuur; je wandelt er door en steeds ontstaat een nieuw gezichtspunt. De Japanse of eigenlijk Aziatische denkwijze is minder rationeel. Het is veel meer gevoelsmatig. Ik doe overigens ook aan zen. Dat is ook Japans. In die benadering vind ik mijzelf terug."
Hij ligt aan de voorkant vrij verscholen vanwege privacy. Soms zeggen mensen wat een mooie tuin en dan nodig ik ze uit. De reacties zijn altijd heel positief. Mensen voelen de harmonie aan, die ik probeer te vinden."

Je hebt een opleiding gehad aan de Willem de Kooning Academie maar bent niet als kunstenaar gaan werken

"Ik ben meteen 'gewoon' gaan werken. Mijn broer zei; kom een tijdje samen met mij werken. Dan kun je wat geld verdienen en daarna kunst maken. Eigenlijk ben ik in dat werk als pijpfitter blijven hangen. We bouwden aan booreilanden en modules op de Noordzee . Dat was vrij groot constructiewerk. Ik heb alles in de praktijk van mijn broer geleerd en dat ging in goede verstandhouding."

De kunst begon te knagen…

"Na een jaar of twintig dit te hebben gedaan begon het te knagen. Ik had de opleiding gedaan en was af en toe op een laag pitje bezig met fotografie en tekenen. Een jaar geleden heb ik gezegd; ik ga proberen fulltime kunstenaar te worden. Ik heb wel een aanloopje nodig om te wennen aan een heel ander leven. Ik probeer zo veel mogelijk in mijn atelier te zijn. Ik heb een mooie, grote werkruimte op de hoek van de Schoolstraat en de Nieuwe Haven en daar ben ik blij mee. De vraag of het gaat lukken geeft ook een bepaalde druk. Op een gegeven moment moet je wat gaan verkopen om inkomsten te krijgen."

Hoe typeer jij zelf als kunstenaar?

"Ik denk weleens dat ik eigenlijk meer een tekenaar ben. Ik kan goed tekenen en probeer schilderijen te maken, maar daar heb ik meer moeite mee. Op dit moment ben ik bezig met het verwerken van zen-dingen in mijn kunst. Ik maak ook dingen uit de natuur en abstract werk. Ik heb niet direct één stijl. Ik ben eigenlijk aan het zoeken. Ik geloof ook niet in een stijl, die je wordt opgedrongen. Dat mensen zeggen; dat verkoopt lekker. Het zou wel saai worden als ik de hele tijd hetzelfde kunstje moest doen.….
Ik ben nog niet van plan te exposeren. Ik ben nog maar net begonnen. Ik wil eerst gewoon wat werk maken en dan ermee naar buiten treden. Ik wil eerst werk maken waar ik achter kan staan en dan kijken of mensen het ook mooi vinden voor een tentoonstelling of in een galerie. Maar dat is nu nog niet aan de orde."

Ultsmijter van Patrick: "Ik vind dat het park Thurlede de laatste jaren aantrekkelijker is geworden door de manier van onderhoud, biologisch en natuurlijk. Dat is een compliment waard".

E-book Vogels van Groen Thurlede

Met veel plezier heb ik dit jaar het boekje Vogels van Groen Thurlede geschreven. De aanleiding hiervoor is het feit dat ik er geen geheim van maak dat ik van meet af aan zeer geinteresseerd ben in het vogelleven op ons prachtige volkstuincomplex Thurlede. Zo verzorg ik de vogelkolom met foto in ons blad Groen Thurlede en heb in het verleden vroege vogelwandelingen georganiseerd. Tevens heb ik samen met een aantal vrijwilligers nestkastjes gemaakt en opgehangen. Graag zou ik willen weten welke vogels er op ons complex voorkomen en welke er eventueel broeden. Dit kan van belang zijn om de waarde van ons volkstuincomplex te ondersteunen. Het afgelopen voorjaar heb ik samen met mijn vriend Jan van der Meulen de broedvogelinventarisatie uitgevoerd.

Naast de rapportage van de Broedvogelinventarisatie kon ik ook eerder gebruikt en niet gebruikt materiaal van de vogelkolom gebruiken voor het boekje. Bovendien kon ik ook foto's plaatsen die ik de afgelopen jaren in mijn volkstuin of omgeving van ons volkstuincomplex heb gefotografeerd. Ik hoop dat u net zoveel plezier beleeft bij het lezen als ik heb gehad bij het samenstellen van dit boekje.
De oorspronkelijke opzet was dat iedereen met een volkstuin op ons volkstuincomplex Thurlede een gedrukt exemplaar thuis zou ontvangen. Helaas zijn de drukkosten en verzendkosten te hoog om dit te realiseren. Inmiddels heeft iedereen een linkje ontvangen via de nieuwsbrief van het bestuur waarmee het boekje gedownload kan worden.
Is dat u ontgaan dan kunt u het e-book ook downloaden van mijn blog http://benvandenbroek.blogspot.com/p/vogels-van-thurlede.html

Ben van den Broek

Handhaven en vrienden blijven

Henk Steenbergen I Voorzitter

Een van de lastigste taken die een bestuurslid op zich kan nemen is het handhaven van de huisregels, dat wil zeggen, de regels zoals vastgelegd in ons huishoudelijk reglement. Nu is het zo dat als u een tuin koopt wij u er op wijzen dat de verenigingsregels gerespecteerd dienen te worden en dat u daarvoor hebt getekend.
Wij hopen dan maar dat de nieuwe tuinder zich hieraan houdt en dat we zonder lastige gesprekken met elkaar kunnen optrekken. Helaas gaat het vaak mis en blijken de regels niet bekend of verkeerd begrepen en verwijst men naar medetuinders die wel iets kunnen hebben dat buiten de regels valt. Hier doet zich het probleem voor dat in het verleden de regels niet consequent gehandhaafd werden en dat met terugwerkende kracht handhaven soms te duur en moeilijk uitvoerbaar was. Wij hebben toen een grens gesteld en besloten om de oude, niet conforme tuinen, met rust te laten maar wel bij verkoop te eisen dat de tuin door de nieuwe koper conform de regels aangepast dient te worden. Hierbij wordt dan een tijdspad overeengekomen, dat is afgestemd op de gewenste aanpassingen.

Een voorbeeld

Een nieuw lid koopt een tuin met sloophuisje en een forse dode boom en zegt een nieuw huisje te zullen plaatsen. De koper krijgt dan een contract waarbij hij of zij twee maanden de tijd krijgt om te slopen en de boom te kappen en buiten het seizoen vijf maanden om het huisje te plaatsen. Nu begint het probleem. Het slopen en afvoeren blijkt tegen te vallen en voor het nieuwe huisje ontvangt het bestuur geen tekening of brochure en de boom kappen wil de tuinder pas volgend jaar doen. Dit leidt tot lastige gesprekken en een bokkige tuinder die de hakken in het zand zet en het bestuur als een club arrogante mannen beschouwt.

Borgsom

Wij hebben besloten om in dit soort gevallen een borgsom op te leggen waarbij we er van uit gaan dat de contractvoorwaarden dan wat serieuzer opgevat zullen worden. In dit geval zouden we dan bijvoorbeeld 500 euro borg kunnen verlangen die bij het niet nakomen van de afspraken aan de vereniging vervalt.
Een ander punt is dat bij verkoop wordt gevraagd of er gebreken zijn, bijvoorbeeld een slecht doorlopend riool, een lekkend dak of wateroverlast. Zoals we nu hebben ondervonden, voelt de nieuwe koper zich soms benadeeld als zich dergelijke problemen voordoen en worden de te maken kosten op het bestuur verhaald. In het vervolg zullen we bij de verkoop een bedrag van 350 euro over een periode van 2 maanden vasthouden ter dekking van compensatie aan de koper ingeval van zo'n verborgen gebrek.
De regels handhaven blijft een lastige zaak. Echter slecht handhaven brengt uiteindelijk wanorde en kritiek van onze huisbaas, de gemeente, die verwijst naar onze huurovereenkomst. Wij rekenen op uw begrip en medewerking.

Nieuwe voorzitter gezocht

Als laatste punt wil ik aangeven dat ik in de functie van voorzitter uit kijk naar een opvolger. Ik ben nu 76 en zou na mijn 4-jarig voorzitterschap dit graag overdragen aan een jongere enthousiast persoon. Kandidaten kunnen contact opnemen met het bestuur voor nadere informatie.

Van het bestuur

Vorst: water afsluiten

Wie weet komt er ooit weer een koude winter aan met echt vriesweer. Mocht dat het geval zijn, moet je voorkomen dat de waterleidingen kapotvriezen. Zeker in de meterput en tussen de wanden van het tuinhuis kan dat op heel vervelende reparaties uitlopen. Een klein nachtvorstje kan geen kwaad, maar zeker wanneer het dagen achtereen 24 uur per dag vriest, is actie geboden.
Kort gezegd: maak alle binnen en buitenleidingen leeg, haal water uit de put, isoleer deze eventueel en sluit de hoofdkraan af. Voor de precieze procedure kijk op onze website bij: Voor leden / Waterleidingen, -meters en vorst

Nieuwjaarsbijeenkomst

Zet het vast in de agenda: zaterdag 7 januari is iedereen tussen 14 en 17 uur welkom op onze nieuwjaarsbijeenkomst in het verenigingsgebouw voor een gezellig drankje en hapje. Na een jarenlange Corona-pauze kunnen we elkaar namelijk eindelijk weer zo op deze dag ontmoeten. Even weer bijpraten en, geholpen door een woordje van de voorzitter, terug- en vooral vooruitblikken wat 2023 ons brengen zal.

Gezocht: vrijwilliger voor bardienst

Een aantal vaste kantinemedewerkers gaat er na vele jaren mee stoppen. Het gevolg is dat er bij uitval van een medewerker in toenemende mate een beroep moet worden gedaan op een alsmaar kleiner wordend groepje mensen om in te vallen. Daarom deed onze kantinebeheerder Cor Tettero in het vorig nummer van Groen Thurlede een oproep voor een vrijwilliger achter de bar, maar helaas heeft zich nog niemand aangemeld. We zoeken iemand voor minimaal 1 keer per maand (liefst twee of meerdere dagen) en minimaal een jaar, je staat dan van 12.30 uur tot sluiten. Werkzaamheden zijn uitsluitend barwerkzaamheden en beetje ervaring is wel gewenst of we proberen je dit bij te leren. Je tip die op een werkdag ontvangt betalen we in december uit. Meld je dus aan, het is mooi (en sociaal) werk met veel contact met mensen.

Rijontheffing

Voor toegang met de auto via de Parkweg en op ons complex eist de gemeente een voor die dag uitgeschreven rijontheffing. Wanneer bij controle deze niet kan worden getoond, kan dat tot een forse boete leiden. Wanneer u iets moet halen of brengen op de tuin, kan deze vergunning worden gehaald in de tuinwinkel (of enkele dagen vooraf) worden aangevraagd via secretaris.svthurlede@gmail.com. In het laatste geval kan dit bewijs worden getoond via de telefoon. Het is uitdrukkelijk niet toegestaan te parkeren op het complex, alleen laden en lossen. Uitzondering zijn leveranciers, aannemers e.d. die met een herkenbare bedrijfswagen rijden: deze hoeven geen kaart te hebben. De tekst op de kaart van dit jaar is weliswaar onjuist gedrukt, maar dit laten we zo. Tuinders kunnen iedere 2e zaterdag van de maand vanaf 08.00 tot 12.00 uur vrij doorrijden.

Jubileumfeest

Dit jaar is het 60 jaar geleden dat onze vereniging is opgericht en volgend jaar is het 60 jaar geleden dat de eerste volkstuin werd overgedragen. Het bestuur heeft vorige winter i.v.m. Corona afgezien om eventuele feestelijkheden voor te bereiden, maar is nu benieuwd of er animo is om in de zomer van 2023 hier aandacht aan te geven.
Daarom roepen we leden op zitting te nemen in een voorbereidingsgroep om te brainstormen over en het organiseren van activiteiten. Onze vereniging is de afgelopen 5 jaar sterk verjongd en het bestuur vraagt nadrukkelijk ook aan deze leden om mee te doen.

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas
postnl
www.editoo.nl

Indien onbestelbaar: Laagland 7, 3121 TA Schiedam

Jong Thurlede

Het kleine rupsje at en at
Werd dat zo zat, zo zat
Ik geef het je te doen
Altijd maar dat groen, groen, groen
Nooit een keer een zak patat.

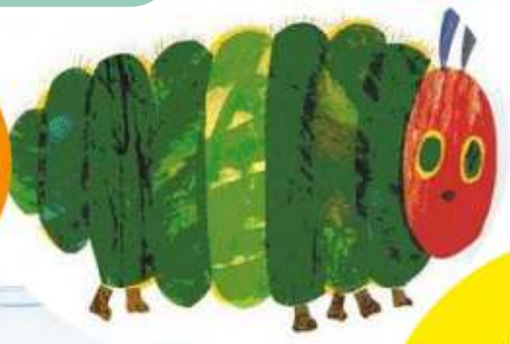

Het visje in de ronde kom
Vraagt zich af waarom
Kan ik getverdemme
Niet rechtuit een stukje zwemmen
Heel m'n ruggetje trekt krom.

Het schollletje ligt in het zand
Altijd op dezelfde kant
Het lijkt te geloven
Kijkt altijd maar naar boven
Vindt dat niet bepaald plezant.

Het egeltje is niet blij
Met al die stekels op haar zij
Ze heeft enorme jeuk
En dat vindt ze echt niet leuk
Ze kan er met haar nageltjes niet bij.

Elke ochtend is ze nat
Moet het pissebedje weer in bad
Altijd is het water koud
Vindt mama haar weer stout
Ze heeft het helemaal gehad.

Het kleine molletje
Zit altijd in zijn holletje
Is bijna blind
Zit in dat vieze zand of grind
Vindt dat bepaald geen lolletje.

De mensenkindjes
Hebben heel veel vrindjes
Spelen heel tevreden
Bij opa op Thurlede
Is het effe fijn
Een mensenkind te zijn

Jong Thurlede

Een hele fijne kerstvakantie